

شرح جامع و نمونه سوالات

هنرهای دستی و سیر تحول آن در ایران و جهان

«هنر»

(صنایع دستی - هنر اسلامی)

مؤلف: ابوالفضل صادق پور فیروزآباد

تقدیم به:

به همراهان همیشگی ام

پدر و مادر مهربانم

پیشگفتار مؤلف

اثر حاضر تحت عنوان «هنرهای دستی و سیر تحول آن در ایران و جهان» که در مقطع کارشناسی ارشد تهیه شده و تا جایی که اطلاع داریم علی‌رغم چاپ عناوین گوناگون در زمینه‌ی صنایع دستی و به‌عللی که خارج از بحث‌ماست به‌طور رسمی مطالبی پیرامون این عنوان به‌صورت جامع و مدون به‌بازار عرضه نشده و اگر هم شده کاملاً متفاوت بوده است. هدف از تألیف این کتاب صرفاً راهنمایی بیشتر و افزایش بنیه علمی و آموزشی داوطلبانی است که در گوشه و کنار در جستجوی منبعی قابل استناد از اینگونه اطلاعات می‌باشند.

در کتاب فوق سعی شده است مطالب به‌صورت خلاصه شده و در بخش‌هایی جهت جلوگیری از حجم بیشتر کتاب برخی مباحثی کلی به‌صورت جداول و نکات کلیدی تنظیم و ارائه گردد.

همچنین در بخش تست‌های تکمیلی سعی شده است از تصاویری که شامل موضوعات مختلف در زمینه‌ی صنایع دستی و تاریخچه‌ی مرتبط با آن می‌باشد، گردآوری و ارائه گردد.

آرزو و سعی ما در موفقیت هر چه بیشتر شماست.

با سپاس

ابوالفضل صادق پور فیروزآباد

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

پیشگفتار ناشر..... ۳

پیشگفتار مولف..... ۴

فصل اول: کلیاتی راجع به صنایع دستی

مقدمه..... ۹

صنایع دستی فرهنگ ماندگار..... ۹

چگونگی پیدایش صنایع دستی..... ۱۰

تعریف صنایع دستی و بررسی جایگاه آن در جهان..... ۱۰

انواع صنایع..... ۱۲

الف) صنایع سنگین..... ۱۲

ب) صنایع سبک..... ۱۲

ویژگیهای صنایع دستی ایران..... ۱۲

ویژگیهای صنایع دستی از نظر اقتصادی..... ۱۳

طبقه بندی صنایع دستی ایران..... ۱۳

آشنایی با صنایع دستی برخی از کشورهای جهان..... ۱۶

۱- بررسی وضعیت صنایع دستی در هندوستان..... ۱۶

ویژگیهای صنایع دستی هند..... ۱۷

۲- بررسی وضعیت صنایع دستی در پاکستان..... ۱۸

۳- صنایع دستی چین..... ۱۹

۴- بررسی صنایع دستی ژاپن..... ۲۰

انواع صنایع دستی ژاپن..... ۲۰

۵- بررسی وضعیت صنایع دستی ترکیه..... ۲۰

نکات مهم..... ۲۱

فصل دوم: نگارگری

تفاوت نگارگری ایران با مینیاتور غربی..... ۲۷

رنگهای مورد استفاده در نگارگری..... ۲۷

۲۷.....	رنگهای روحی و رنگهای جسمی
۲۸.....	نقاشی
۲۹.....	مکتب بغداد.....
۲۹.....	مکتب سلجوقی.....
۲۹.....	مکتب مغولی (تبریز).....
۳۰.....	ویژگیهای نگارگری مکتب مغول
۳۰.....	مکتب مغولی (شیراز)
۳۰.....	مکتب تیموری هرات
۳۱.....	مکتب صفوی تبریز
۳۱.....	مکتب صفوی قزوین
۳۱.....	مکتب صفوی اصفهان.....
۳۱.....	مکتب زند و قاجار
۳۲.....	نقاشی پشت شیشه
۳۲.....	(نقاشی زیرلاکی) پایه ماشه
۳۷.....	نکات طلایی مربوط به مبحث نقاشی

فصل سوم: هنرهای کتابت

۵۵.....	تذهیب
۵۵.....	مکتبهای تذهیب
۵۶.....	تذهیب ایرانی
۵۷.....	شیوه کار تذهیب
۵۸.....	مواد و مصالح مورد نیاز در تذهیب
۵۹.....	تشعیر
۶۰.....	انواع تشعیر
۶۰.....	صحافی.....
۶۱.....	تاریخچه جلدسازی (صحافی).....
۶۷.....	انواع جلدها از نظر روکش
۷۰.....	روش ساخت جلد معرق
۷۰.....	پایه ماشه و نحوه ساخت آن
۷۱.....	کاغذ و تاریخچه ساخت آن در جهان
۷۱.....	پاپیروس یا قرطاس
۷۳.....	انواع کاغذ
۷۳.....	کاغذ سمرقندی
۷۳.....	کاغذ بخارایی.....

کاغذ کشمیری.....	۷۴
کاغذ بغدادی.....	۷۵
کاغذ آملی.....	۷۵
کاغذ ساروی.....	۷۶
کاغذ خُونَج.....	۷۶
کاغذ شامی.....	۷۶
کاغذ دمشق.....	۷۷
نکات طلایی مربوط به مبحث تذهیب.....	۸۴
نکات طلایی مربوط به مبحث کاغذ.....	۸۵
نکات طلایی مربوط به مبحث خوشنویسی.....	۸۵
نکات طلایی مربوط به تجلید.....	۹۰

فصل چهارم: مصنوعات چوبی

تاریخچه استفاده از چوب.....	۱۰۱
منبت کاری (جنسیت کاری).....	۱۰۲
روش انتقال طرح بر روی چوب.....	۱۰۳
مراحل تولید منبت.....	۱۰۴
معرق چوب.....	۱۰۴
روش تولید معرق چوب.....	۱۰۴
معرق منبت.....	۱۰۵
خاتم سازی.....	۱۰۵
تاریخچه خاتم سازی.....	۱۰۶
مواد اولیه در ساخت خاتم.....	۱۰۶
گره چینی چوب.....	۱۰۷
خراطی روی چوب.....	۱۰۸
کنده کاری چوب.....	۱۰۸
نازک کاری (ریزه کاری) چوب.....	۱۰۸
نکات طلایی مربوط به مبحث چوب.....	۱۰۹

فصل پنجم: مصنوعات فلزی

سیر تحول ساخت «مصنوعات فلزی».....	۱۱۷
هنر دواتگری.....	۱۱۷

۱۱۷.....	شیوه های ساخت ظروف در هنر دواتگری.....
۱۱۸.....	قلمزنی.....
۱۱۸.....	پیشینه هنر قلمزنی در ایران.....
۱۱۸.....	دوره پیش از تاریخ.....
۱۱۸.....	هنر قلمزنی در دوره مادها.....
۱۱۸.....	هنر قلمزنی در دوره هخامنشی.....
۱۱۹.....	هنر قلمزنی در دوره سلوکی.....
۱۱۹.....	هنر قلمزنی در دوره اشکانی.....
۱۱۹.....	هنر قلمزنی در دوره ساسانی.....
۱۱۹.....	هنر قلمزنی در دوره اسلامی.....
۱۱۹.....	هنر قلمزنی در دوره سلجوقی.....
۱۲۰.....	شیوه های رایج در قلمزنی.....
۱۲۰.....	ملیله سازی.....
۱۲۱.....	زرگری.....
۱۲۱.....	کوفته گری.....
۱۲۲.....	طلا کوبی.....
۱۲۲.....	مینا کاری.....
۱۲۳.....	طلا کوبی روی فولاد.....
۱۲۳.....	فیروزه کوبی.....
۱۲۳.....	قفل سازی.....
۱۲۶.....	نکات طلایی مربوط به مبحث فلزکاری.....

فصل ششم: چاپ

۱۳۵.....	تعریف چاپ IMPRESSION.....
۱۳۵.....	تاریخچه پیدایش صنعت چاپ.....
۱۳۸.....	انواع روشهای چاپ.....
۱۳۸.....	چاپ هلیوگراف.....
۱۳۸.....	چاپ سیلک اسکرین.....
۱۳۹.....	چاپ تامپو.....
۱۳۹.....	چاپ افست روی فلز.....
۱۳۹.....	چاپ مخمل.....
۱۳۹.....	چاپ پارچه.....
۱۳۹.....	چاپ لترپرس.....
۱۳۹.....	چاپ داغی.....

چاپ ایچینگ.....	۱۴۰
رنگرزی و چاپ سنتی.....	۱۴۰
تاریخچه.....	۱۴۰
تعریف رنگرزی سنتی.....	۱۴۰
بطور کلی رنگرزی با سه دسته رنگ انجام می شود.....	۱۴۱
رنگهای گیاهی.....	۱۴۱
رنگهای حیوانی.....	۱۴۲
رنگهای شیمیایی.....	۱۴۲
رنگهای دندانهای ای.....	۱۴۲
رنگهای مستقیم.....	۱۴۲
رنگرزی گیاهی.....	۱۴۳
دندان کردن.....	۱۴۳
ابزار و مواد مورد نیاز در رنگرزی.....	۱۴۳
مراحل اساسی رنگرزی سنتی.....	۱۴۳
چاپ سنتی.....	۱۴۴
طبقه بندی چاپ سنتی روی پارچه.....	۱۴۴
گازری کردن پارچه.....	۱۴۴
چاپ قلمکار.....	۱۴۵
نوع رنگ و مقدار مواد رنگرزی مصرفی.....	۱۴۶

فصل هفتم: دستبافهای سنتی

طبقه بندی بافته های دستی.....	۱۵۵
بافته های دستگاهی و بافته های داری.....	۱۵۵
انواع دستگاههای بافندگی پارچه.....	۱۵۵
بافته های داری.....	۱۵۶
قالی.....	۱۵۶
تاریخچه هنر قالیبافی.....	۱۵۶
مصالح و وسایل مورد نیاز در قالی بافی.....	۱۵۷
انواع دار.....	۱۵۷
دار افقی.....	۱۵۷
دار عمودی.....	۱۵۸
تعریف گوه، چوب کوچی و چوب هاف.....	۱۵۸
تعریف سیخ پودکشی، دغه، دفتین و شانه.....	۱۵۸
برخی از مهمترین طرح های فرش.....	۱۵۹

۱۵۹	طرح‌های آثار باستانی و ابنیه اسلامی	۱۵۹
۱۵۹	طرح‌های شاه عباسی	۱۵۹
۱۵۹	طرح‌های اسلیمی	۱۵۹
۱۵۹	افشان	۱۵۹
۱۶۰	اقتباسی	۱۶۰
۱۶۰	بندی	۱۶۰
۱۶۰	بته ای	۱۶۰
۱۶۰	درختی	۱۶۰
۱۶۱	ترکمن یا بخارا	۱۶۱
۱۶۱	شکارگاه	۱۶۱
۱۶۱	قابی	۱۶۱
۱۶۲	انواع فرش از نظر اندازه	۱۶۲
۱۶۲	۱- قالی	۱۶۲
۱۶۲	۲- کلگی	۱۶۲
۱۶۲	۳- کناره	۱۶۲
۱۶۲	۴- قالیچه	۱۶۲
۱۶۲	۵- پرده ای	۱۶۲
۱۶۲	۶- ذرع و نیم	۱۶۲
۱۶۲	۷- ذرع و چارک	۱۶۲
۱۶۲	۸- پشتی	۱۶۲
۱۶۲	۹- پادری	۱۶۲
۱۶۳	مراکز مهم تولید قالی در ایران	۱۶۳
۱۶۳	گبه و ویژگیهای بافت آن	۱۶۳
۱۶۳	جاجیم	۱۶۳
۱۶۳	گلیم	۱۶۳
۱۶۴	تاریخچه ی هنر گلیم بافی	۱۶۴
۱۶۵	انواع شیوه های ساخت گلیم های ایرانی	۱۶۵
۱۶۵	شیوه پودگذاری	۱۶۵
۱۶۵	شیوه پود پیچی	۱۶۵
۱۶۶	پارچه	۱۶۶
۱۶۷	تاریخچه نساجی	۱۶۷
۱۶۸	رودوزیهای سنتی	۱۶۸
۱۶۹	چهار گروه اصلی رودوزیهای سنتی	۱۶۹
۱۶۹	۱- چشمه دوزی	۱۶۹

۱۶۹	۲- سکه دوزی
۱۶۹	۳- شبکه دوزی
۱۶۹	۴- قلاب دوزی
۱۶۹	۵- برودری دوزی (دندان موشی)
۱۶۹	دو نمونه از رودوزی با زمینه پر
۱۶۹	۱- بخارا دوزی
۱۶۹	۲- سوزن دوزی بلوچ
۱۷۰	دو نمونه از رودوزی با افزودنیهای تزئینی
۱۷۰	۱- ملیله دوزی
۱۷۰	۲- نقره دوزی
۱۷۰	رودوزیهای تلفیقی
۱۷۰	پوستین دوزی
۱۷۰	سراجی سنتی
۱۷۰	نمد
۱۷۱	مرواریدی
۱۷۱	کیوبافی
۱۷۱	گلیچ
۱۷۱	قلاب دوزی
۱۷۲	شعر بافی
۱۷۲	سرمه دوزی
۱۷۲	سوزندوزی
۱۷۲	دهیک دوزی
۱۷۲	چوقا یا چوخا
۱۷۳	ترمه
۱۷۳	کلاژ
۱۷۶	نکات کلیدی مربوط به مبحث منسوجات
۱۸۰	نکات کلیدی مربوط به مبحث قالی بافی

فصل هشتم: سایر مصنوعات دستی

۱۹۵	سفالگری
۱۹۵	مراحل تاریخی هنر سفالگری
۱۹۷	موارد و مصالح مورد استفاده در سفالگری از نظر کمیت فیزیکی
۱۹۷	روشهای تولید سفال
۱۹۸	انواع تزئین بدنه های سرامیکی

شیشه گری	۲۰۰
سیر تاریخی هنر شیشه گری در ایران	۲۰۰
ترکیبات شیشه	۲۰۱
روشهای ساخت شیشه	۲۰۱
روش فوتی	۲۰۱
روش پرسی	۲۰۲
روش تولید شیشه رنگی	۲۰۲
روش آب گز کردن	۲۰۲
نکات کلیدی مربوط به مبحث سفالگری	۲۰۶
نکات طلایی مربوط به مبحث شیشه گری	۲۰۸

فصل نهم: تزئینات معماری

آجر کاری	۲۱۷
گچبری	۲۱۷
کاشیکاری و انواع آن	۲۱۸
۱- کاشی بنائی	۲۱۸
۲- کاشی زرین فام	۲۱۸
۳- کاشی معرق	۲۱۹
۴- کاشی هفت رنگ یا خشتی	۲۱۹
۵- کاشی یکرنگ	۲۲۰
آینه کاری	۲۲۰
نکات طلایی مربوط به مبحث معماری و تزئینات آن	۲۲۶
تستهای تکمیلی بخش اول	۲۳۵
پاسخنامه تشریحی تستهای تکمیلی بخش اول	۲۴۳
تستهای تکمیلی بخش دوم	۲۴۸
پاسخنامه تشریحی تستهای تکمیلی بخش دوم	۲۶۴
هنرهای دستی وسیر تحول آن در ایران و جهان سراسری سال ۱۳۸۵	۲۷۳
پاسخنامه تشریحی هنرهای دستی و سیر تحول آن در ایران و جهان سراسری ۸۵	۲۷۶
هنرهای دستی وسیر تحول آن در ایران و جهان سراسری سال ۱۳۸۶	۲۸۰
پاسخنامه هنرهای دستی وسیر تحول آن در ایران و جهان سراسری سال ۱۳۸۶	۲۸۳
هنرهای دستی وسیر تحول آن در ایران و جهان سراسری سال ۱۳۸۷	۲۸۷
پاسخنامه تشریحی هنرهای دستی و سیر تحول آن در ایران و جهان سراسری ۱۳۸۷	۲۹۰

۲۹۴.....	هنرهای دستی وسیر تحول آن در ایران و جهان سراسری سال ۱۳۸۸
۲۹۸.....	پاسخنامه تشریحی هنرهای دستی و سیر تحول آن در ایران و جهان سراسری ۱۳۸۸
۳۰۲.....	هنرهای دستی وسیر تحول آن در ایران و جهان سراسری سال ۱۳۸۹
۳۰۶.....	پاسخنامه تشریحی هنرهای دستی و سیر تحول آن در ایران و جهان سراسری ۱۳۸۹